

Patvēruma institūts

2015

Biedrība “Patvēruma “Drošā māja””

Patvēruma meklētājs

Patvēruma meklētājs ir ārvalstnieks vai bezvalstnieks, kas Patvēruma likumā noteiktajā kārtībā ir iesniedzis iesniegumu par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu.

Bēglis

Bēglis ir persona, kura ir lūgusi patvērumu Latvijas Republikā un kurai saskaņā ar Latvijas Republikas Patvēruma likumu un Latvijai saistošiem starptautiskiem līgumiem ir piešķirts bēgļa statuss.

Patvēruma likumdošanas
attīstība:

Likums par patvēruma meklētājiem un bēgļiem LR
19.06.1997.

Patvēruma likums 01.09.2002.

Patvēruma likums 14.07.2009.

Patvēruma procedūrā iesaistītās institūcijas

Valsts robežsardze

PMLP

Bāriņtiesa

Patvēruma procedūrā iesaistītās institūcijas

Administratīvā rajona tiesa

Rajona tiesa

Juridiskās palīdzības administrācija un
juridiskās palīdzības sniedzēji

Patvēruma meklētāja tiesības

- neizraidīšanas princips (*izņēmumi*)
- patvēruma meklētāja personas dokuments
- uzturēties PMIC “Mucenieki”
- nepilngadīgajiem – tiesības uz izglītību
- iesniegt iesniegumu, pārrunu laikā sniegt paskaidrojumus, saņemt informāciju no VR un PMLP, kā arī saņemt lēmuma izskaidrojumu valodā, kura viņam būtu jāsaprot
- juridiskā palīdzība
- veselības aprūpe
- sazināties ar UNHCR

PATVĒRUMA MEKLĒTĀJA PERSONAS DOKUMENTS

_____

(vārds (vārdi), uzvārds)

_____

(dzimšanas datums un vieta)

_____

(valstiskā piederība un tās veids)

_____

(ja patvēruma meklētājs ir jaunāks par 18 gadiem,
vecāku, bāriņtiesas iecelta aizbildņa vai
bērnu aprūpes iestādes vadītāja vārds, uzvārds)

_____

(ja bērns ir jaunāks par gadu,
acu krāsa un auguma garums)

Izdošanas vieta
Izdošanas datums
Izdevējieskādes nosaukums

Fotogrāfija

Dokumenta Nr.

Patvēruma meklētāja personas dokuments

- Patvēruma meklētājs personu apliecinošus un ceļošanas dokumentus nodod Valsts robežsardzei līdz brīdim, kad tiek pieņemts galīgais lēmums par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu vai atteikumu to piešķirt, izņemot gadījumu, kad patvēruma meklētājam ir cits likumīgs pamats uzturēties Latvijas Republikā.
- Patvēruma meklētājam Latvijas Republikā izsniedz patvēruma meklētāja personas dokumentu.
- Patvēruma meklētāja personas dokuments dod tiesības uzturēties patvēruma meklētāju izmitināšanas centrā.

Tiesības uzturēties PMIC

- Patvēruma procedūras laikā patvēruma meklētāju izmitina PMIC.
- Nepilngadīgai personai nodrošina tās fiziskajai un garīgajai attīstībai nepieciešamos sadzīves apstākļus.
- Patvēruma meklētāju var neievietot PMIC, kamēr viņam ir cits likumīgs pamats uzturēties Latvijas Republikā.
- Informēšana, atstājot PMIC uz laiku, kas ilgāks par 24 h.
- PMIC izmitināta patvēruma meklētāja uzturam, kā arī higiēnas un pirmās nepieciešamības preču iegādei paredzētie izdevumi.

Tiesības uz izglītību

- Tiesības uz pamatizglītību un vispārējo vidējo izglītību ir nepilngadīgam patvēruma meklētājam.
- Tiesības pabeigt uzsākto vispārējās izglītības ieguvu patvēruma meklētājam nodrošina arī pēc 18 gadu vecuma sasniegšanas.

Juridiskā palīdzība

- Tiesības uz valsts nodrošinātu juridisko palīdzību, ja patvēruma meklētājam nav pietiekamu līdzekļu.
- Juridisko palīdzību nodrošina apelācijas procedūrās patvēruma piešķiršanas procesā.

Veselības aprūpe

- Patvēruma meklētājam ir tiesības saņemt neatliekamo medicīnisko palīdzību un primāro veselības aprūpi par valsts līdzekļiem.
- Izdevumus par veselības aprūpi, kas garantēta patvēruma meklētājam, sedz Iekšlietu ministrija.
- Neatliekamā palīdzība, dzemdību palīdzība un Epidemioloģiskās drošības likumā noteiktās pārbaudes, kā arī tuberkulozes ārstēšanai nepieciešamos medikamentus apmaksā no veselības aprūpei paredzētajiem valsts budžeta līdzekļiem.

Patvēruma meklētāja pienākumi

- Sadarboties ar VR identifikācijas procesā
- Piedalīties pārrunās
- Veikt veselības pārbaudi
- Uzturoties PMIC un VR izmitināšanas telpās, ievērot iekšējās kārtības noteikumus
- Pildīt citos normatīvajos aktos noteiktos pienākumus

Bēgļa un personas, kurai piešķirts alternatīvais statuss, tiesības

- **Neizraidīšanas princips (*izņēmumi*)**
- **Saņemt informāciju par savām tiesībām un pienākumiem valodā, kura viņam jāsaprot**
- **Personu apliecinošs un ceļošanas dokuments**
- **Uzturēšanās atļauja**
- **Ģimenes atkalapvienošana**
- **Sociālā palīdzība**
- **Citas tiesības, kas izriet no UA veida**

Personu apliecinošs un ceļošanas dokuments

Pase:

- bēgļa ceļošanas dokuments
- ceļošanas dokuments personai, kurai Latvijas Republikā piešķirts alternatīvais statuss

Personas apliecība (ID karte)

- Trešās valsts pilsoņa personas apliecība ir uzturēšanās atļauja, ko izsniedz saskaņā ar migrāciju regulējošiem tiesību aktiem.

Dokumentu izsniedz PMLP

Uzturēšanās atļauja

- **PUA bēglim**
reģistrācija ik pēc 5 gadiem
  - **TUA alternatīvo statusu ieguvušai personai**
    - termiņš 1 gads
    - iespēja pagarināt, termiņš 1 gads
- Izsniedz PMLP

Ģimenes atkalapvienošana

- Tiesības apvienoties ar ģimenes locekļiem, kuri atrodas ārvalstīs
- Alternatīvais statuss – 2 gadi TUA
- Nepilngadīgs bēglis bez pavadības – tiesības uzņemt māti un tēvu.
- UA ģimenes loceklim

Sociālā palīdzība

Uzturēšanās pabalsts

- bēglis 12 mēneši – 256,12 EUR (bērniem 30%)
- alternatīvais statuss 9 mēneši

Pabalsts valsts valodas apguvei – 49,80 EUR

Tiesības uz valsts sociālajiem pabalstiem

Tiesības uz pašvaldību sociālajiem pabalstiem

Tiesības uz nodarbinātību

Bēglis – tiesības strādāt bez darba atļaujas

Alternatīvais statuss – tiesības strādāt pie jebkura darba devēja

Patvēruma meklētājs – nav tiesību strādāt

Tiesības uz veselības aprūpi

Bēgļiem un personām, kurām piešķirts alternatīvais statuss, tiesības uz no valsts pamatbudžeta un pakalpojumu saņēmēju līdzekļiem apmaksātajiem ārstniecības pakalpojumiem

Tiesības uz izglītību

- Bēglim
- Alternatīvo statusu ieguvušai personai

Tiesības uz pilsonību

Vispārējā kārtībā (*5 gadi pēc PUA*)

Bēglis I

- Vispārējā nozīme:

Persona

- spiesta pamest savu valsti
- jebkādu iemeslu dēļ (cilvēka vai dabas radītu)
- spiesta meklēt patvērumu citur.

Bēglis II

- Starptautiskajās tiesībās:

Ārvalstnieks

- ārpus izcelsmes valsts
- nopietnu iemeslu dēļ
- īpašā procedūrā ir saņēmis bēgļa statusu

Bēglis III

- 1951 Konvencija par bēgļa statusu:

Personai ir labi pamatotas bailes no vajāšanas

- rases,
- reliģijas,
- tautības,
- piederības īpašai sociālai grupai vai
- politiskās pārliecības dēļ,

atrodas ārpus savas valsts un dēļ šīm bailēm nespēj vai nevēlas izmantot savas valsts aizsardzību...

Bēglis IV

- 1951 Konvencija par bēgļa statusu

“notikumu rezultātā, kas izraisījušies pirms 1951. gada 1. janvāra”

- 1967 Protokols par bēgļa statusu

”neatkarīgi no noteiktā datuma”

Bēgļu tiesību pamatprincipi 1951. gada Konvencija

- ▶ Tāda pati attieksme kā pret pilsoņiem

(pieeja tiesām, reliģijas brīvība utt..)

- ▶ Ne mazāks apjoms kā ārvalstniekiem

(biedrošanās brīvība, mājoklis utt..)

Biedrība “Patvērumš “Drošā māja””

- **Lāčplēša iela 75 – 1, Rīga, LV-1011**
Tālruni: (+371)67898343, 28612120
E-pasts: drosa.maja@gmail.com
- **Mājaslapa: www.patverums-dm.lv**